

Nyliberal vind og susende økonomi truer norsk kulturarv

Den omstridte Linaegaarden i Sandefjord ble påtent i mai 2011. Her fotografert under riving senere samme år. Foto: Cato Arveschoug

Norge går så det suser mot et bakteppe av Europa i krise. Samtidig behandles viktige kulturminner og kulturmiljøer med skånselløs brutalitet rundt i norske kommuner. Hva er det med lille Norge? I en tid da særegenhet etterspørres internasjonalt slettes høyledragene fra det norske kulturlandskapet. Sentrale myndigheter overlater stadig mer til lokale bulldozere.

Fra Trondheim kommer bekymringsmeldinger. Det grønne lystgårdlandskapet Lade, Trondhjemsborgernes gamle Arkadien, spekkhogges av uheldige utbygginger. Lystgårdprofilen veksles inn i klingende mynt.

Trondhjems sentrale historiske hovedgate Kjøbmandsgaten trues av riving, bakgårdsanering og fasadebevaring. Har stolte trønderske kjøpmenn lagt egen dannelseskultur på hylla?

Fortidsminneforeningens trønderske avdeling har sendt bekymringsmelding til Riksantikvaren, men har så langt ikke fått svar.

LITEN FORSTÅELSE

I regjeringen er det liten forståelse for at kommunalblikk er nærsynt. Det folke-

valgte lokaldemokratiet skjeler ofte til økte skatteinntekter og utvikling fremfor kulturbevaring.

Høyres program erklærer at staten skal minimeres og holde fingrene av fatet. For FRP er eierinteressen viktigst. Og de rødgrønne? Ikke til å undervurdere at miljøvernministeren fra SV var den første til å ofre almeninteresser for boligbygging. Aldri før i historien har boligbygging vært legitim grunn til å overkjøre kultur- natur- og jordverninteresser. Et lite skritt med de rødgrønne og et stort skritt videre med de blåblå.

NYLIBERAL BEVEGELSE

Pendelen har dreiet i nyliberalistisk retning og sentrum i norsk politikk har fulgt etter. Alle som driver med kulturminnevern

lokalt har merket at staten er på vikende front og lokale utviklingsinteresser i fremgang.

Spørsmålet om verdifull kulturarv skal vike for kortsiktig profittmaksimering er øker i aktualitet. Lokalpolitikere flest skjeler til skatteinntekter og lar seg lett rive med i øyeblikkets rus når penger legges på bordet.

SYSTEM I UBALANSE

Statlig engasjement gjennom fredning og den lovfestede retten til å varsle innsigelse mot kulturfiendtlige reguleringsplaner har vært en nødvendig bremsekloss for å senke gravemaskintempoet i norsk lokalpolitikk.

Ingen tvil om at innsigelsesinstituttet til tider har vært misbrukt i lokale plansaker, men bremseklossen har vært og er et

nødvendig redskap i en interessefylt norsk lokal virkelighet.

Fredningsnåloyet er blitt snevrere enn før. I prinsippet skal det ikke forekomme redningsaksjoner gjennom fredning. Definisjonen av hva som er nasjonal interesse snevres inn og tidligere statlige interesser skyves ned til kommunenivå.

En ny byantikvar her og der kan hjelpe noe, men til syvende og sist er byantikvarene gisler for rådmannens prioriteringer. Der det stormer som verst, trengs overordnede nivåer.

FOLK FLEST TAPER

Folk flest er taperne når staten trekker seg tilbake. Deg og meg som ikke er på telefonen med ordfører og rådmann slik de store entreprenørene er. Fylkesmennene instruert i å vektlegge lokaldemokratiet til de grader at norsk kulturarv ikke lenger tilgodesees i klagesaker.

Når Vikenhuset i Sogn og Vinlageret i Grimstad av sentrale vernemyndigheter vurderes å ikke være av nasjonal interesse,

men et lokalt anliggende skyves de frivillige vernekreftene inn på en blodig arena hvor vernemyndighetene skulle vært aktivt til stede.

Vinlageret og Vikenhuset har kvaliteter nok til å stå på fredningslisten som representative objekter for sin stand. Slik ville man tenkt før, men i nyliberalismens tidsalder skal fingrene holdes av fatet.

Vi minnes Linaegården og Furuheim. I jubileumsåret 2014 er avstanden mellom festretorikk og virkelighet større enn noensinne.

Ragnar Kristensen er selvstendig næringsdrivende bygningsvernkonsulent.

Besøk vår nettside!

**NYHETER
REPORTASJER
SPALTER
NETTBUTIKK
DIGITALE UTGAVER
ABONNEMENT
TIPS & INSPIRASJON**

magasinet-norskehjem.no

Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus har gleden av å invitere til

BYGNINGSVERNDAGEN 2014

Vøienvolden gård, søndag 14. september kl. 12.00-16.00

Bygningsverndagen er det årlige møtestedet for alle som liker gamle hus og tradisjonelt håndverk. Hagen og tunet fylles av håndverkere og rådgivere som deler villig av sin kunnskap. Spør dyktige fagfolk om råd, se praktiske demonstrasjoner av ulike håndverk og få med deg spennende og lærerike foredrag. I år retter vi et spesielt fokus mot det allfor aktuelle tema, brannsikring.

**Sveler - pølser - levende musikk - foredrag
demonstrasjoner - omvisning - spikking for barn**

Arrangementet er gratis og åpent for alle!

www.fortidsminneforeningen.no/oa

Arrangør: Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus, Vøienvolden gård, Maridalsveien 120.
Buss 20, 34, 37 og 54 til Sagene eller Arendalsgata. 5 minutters gangavstand.

BIDRAGSYTERE

ASAF
ANDERS SVEAAS' ALMENNUTTIGE FOND

OSLO HÅNDVERK &
INDUSTRIFORENING

Byantikvaren

Stiftelsen UFI

